

Evolució i localització de la població estrangera a Inca als primers decennis del segle XXI

Joana M. Petrus Bey, Joan Estrany Bertos

Departament de Geografia, Universitat de les Illes Balears

Adreça electrònica: joana.petrus@uib.es

Paraules clau: immigració, envelliment demogràfic, gènere, integració, terciarització.

Resum. Segons les darreres dades oficials de 2014 –enregistrades al Padró municipal– la població d'Inca és de 30.625 habitants, dels quals un 16 % tenen nacionalitat estrangera. De fet, d'ençà l'any 2000 la població s'ha incrementat un 37 %, però la població estrangera ho ha fet per sobre del 400 %, producte d'una metamorfosi socioeconòmica fins aleshores inèdita que ha canviat l'economia local tant sectorialment com espacialment. Amb aquest rerefons, es pretén analitzar el fenomen de la immigració com a factor clau en el canvi demogràfic del segle XXI a Inca, així com en la seva localització espacial. L'objectiu no és d'altre que aportar llum sobre com forjar el futur de la nostra ciutat a través d'accions integrals en planificació urbana, educativa i econòmica.

Keywords: immigration, aging, gender, integration, outsourcing.

Abstract. The latest official data from the 2014 Census reported that Inca population reached 30,625 inhabitants, 16 % of whom were foreign nationals. In this way, since 2000 the population increased a 37 %, although the foreign population augmented over 400 %, because of an unprecedented socio-economic metamorphosis which has changed the local economy both sectoral and spatially. Under this context, this study aims to analyze the immigration process as a key factor in the demographic change in Inca during the first decades of XXI century, as well as their geographical distribution. The main objective is shedding light on how shape the future of our town by means of integrated actions in urban planning, education and economics.

1. Introducció

La caiguda de la fecunditat i l'envelliment ha fet de la immigració un dels processos demogràfics més decisius en les darreres dècades en la demografia espanyola. Conseqüentment, els fluxos migratoris internacionals han afectat Espanya durant els darrers quinze anys de manera molt intensa, tot provocant que la població estrangera adquirís un pes progressivament significatiu, passant de poc més d'un milió d'habitants a gairebé sis i mig entre 1996 i 2009. La majoria d'aquests immigrants són "econòmics" procedents d'Amèrica Llatina, Àfrica i Europa de l'Est, els quals s'han concentrat a regions on la demanda de mà d'obra barata en serveis poc qualificats –principalment la construcció, l'agricultura i els serveis domèstics– es va expandir substancialment durant la primera dècada del segle XXI [1].

Els espais insulars en general, i els mediterranis, però també els nord-atlàntics en particular, gairebé sempre han tengut la migració com un dels processos reguladors de les seves dinàmiques demogràfiques. Així, fins a mitjan segle XX, s'han vist profundament afectats per l'emigració, mentre que a partir de llavors ho han estat per la immigració; d'aquí que les taxes i els índexs de migració a les Illes –especialment pel que fa a emigració/immigració– són sens dubte més alts que als països o regions continentals [2 i 3].

En aquest marc teòric general, trobam que les Illes Balears acullen –en termes relatius– un 23 % de població estrangera, valor que es manté estable des de l'inici de la crisi econòmica encetada al 2008 (fig. 1). Endemés, aquesta proporció suposa un 13 % més que la mitjana espanyola, la qual se situa en un 10 % [4].

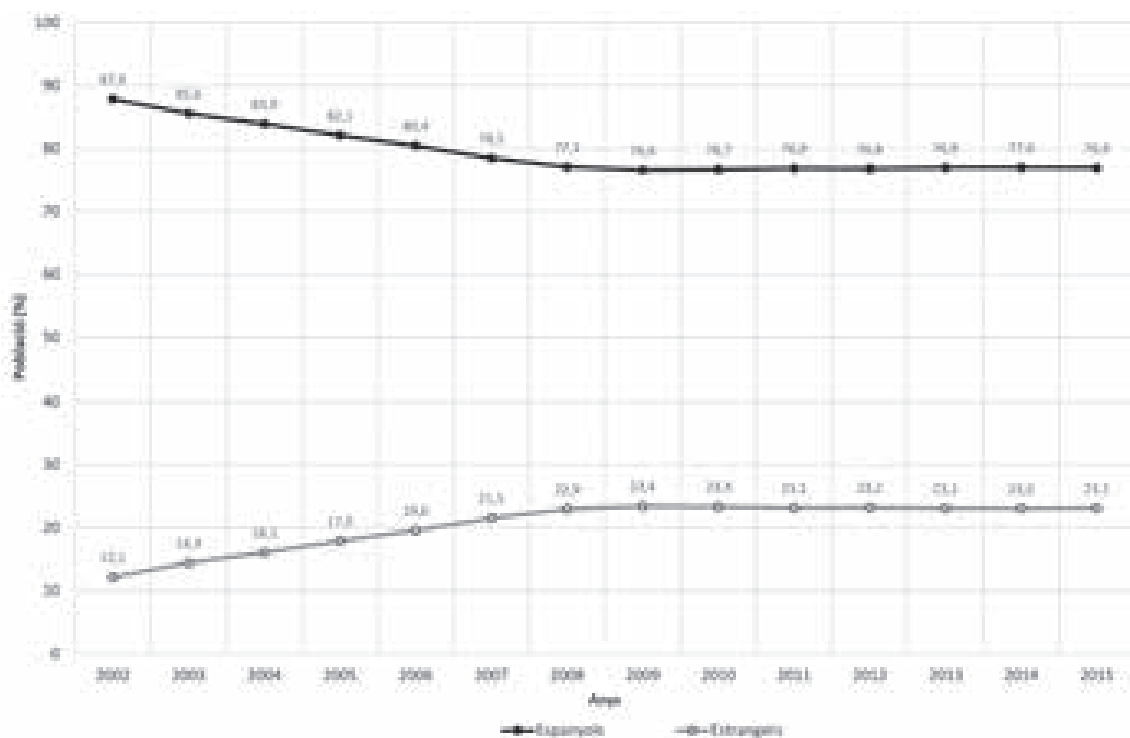

Figura 1. Evolució relativa de la població espanyola i estrangera a les Illes Balears. Font: INE

A escala municipal la població estrangera representa en termes percentuals valors molt desiguals. El 2014, els valors més alts es registraven a Deià (41,4 %), Calvià (33,4 %), Sant Joan de Labritja (32,9 %), Formentera (32,3 %), ses Salines (29,4 %) o Alcúdia (28,4 %), mentre que Inca, amb un 19,2 %, no se situava ni entre els 20 primers municipis de les Illes Balears (fins i tot Ariany registrava un percentatge superior al 20 %). Però el fet que el 2014 Inca quedàs en termes relatius un 4 % per davall la mitjana de les Illes Balears en població estrangera no pot amagar que en termes absoluts –amb 5.591 efectius– fos el 4^è municipi de Mallorca en població estrangera registrada, només per darrere Palma, Calvià i Manacor.

Aquestes 5.591 persones registrades com a estrangeres al Padró municipal de 2014 s'insereixen en un context d'augment d'efectius del municipi, que han crescut un 37 % entre l'any 2000 i el 2014 en total, mentre que el col·lectiu d'estrangers ho feia un 400 % en el mateix període. El dit canvi demogràfic té com a rerefons un canvi de cicle econòmic caracteritzat pel (1) gradual declivi del sector industrial; (2) la progressiva terciarització de l'economia municipal; (3) l'increment dels llocs de feina a la construcció, que ha atret mà d'obra forana; i (4) l'ampliació i millora de la connectivitat per carretera i ferrocarril, que han augmentat la mobilitat i la influència metropolitana de la ciutat de Palma.

Però l'objectiu d'aquesta comunicació no és analitzar les causes del creixement de la població estrangera a Inca, sinó explorar les xifres per tal d'obtenir una diagnosi inicial del fenomen tot estudiant l'evolució, estructura i localització d'aquesta població nouvinguda. Hom creu que millorar el coneixement sobre el pes, la composició i la distribució de la població estrangera al municipi pot resultar útil per planificar els serveis educatius, socials i l'urbanisme de la ciutat en els propers lustres.

2. Fonts i metodologia

Aquesta investigació es realitzà a partir de les dades del Padró d'habitants disponibles a l'Instituto Nacional de Estadística –INE (<http://www.ine.es>), concretament del període 1996–2014. Així mateix, s'ha comptat amb les dades del Padró municipal georeferenciades facilitades per l'Ajuntament d'Inca.

Des d'un punt de vista metodològic, cal advertir que l'estructura de la base de dades municipal, atès que no es disposa d'una codificació homogènia per a cadascun dels anys estudiats, dificulta l'extracció de dades comparables i la seva representació cartogràfica.

Una altra qüestió metodològica clau que cal tenir en compte quan es pretén estudiar la població estrangera és definir el terme *estranger*. La definició popular, comuna, d'*estranger* no té res a veure amb el significat jurídic i administratiu del terme. Així, popularment *estranger* és aquell que ha nascut a fora, que és d'un altre lloc i ha vingut aquí, o aquell que simplement “no és d'aquí”. En canvi, en termes jurídics i administratius, *estranger* es predica sempre d'algú en relació amb un determinat país, respecte del qual una determinada persona no en té la nacionalitat. Així, *estranger* significa a Espanya qui no té la nacionalitat espanyola, sense que el terme es pugui transposar directament al lloc d'origen de persona. Per comprendre per què ser *estranger* és exclusivament una qüestió administrativa en termes juridicoadministratius, cal tenir present que la nacionalitat espanyola no s'adquireix per lloc naixement (*ius solis*), sinó per ascendència (*ius sanguinis*), per ser fill/filla de pare o mare espanyol o de pare/mare *estranger* nascut a Espanya, a més de per altres vies que comporten residència continuada, per opció, etc. La nacionalitat per dret de sòl (haver nascut

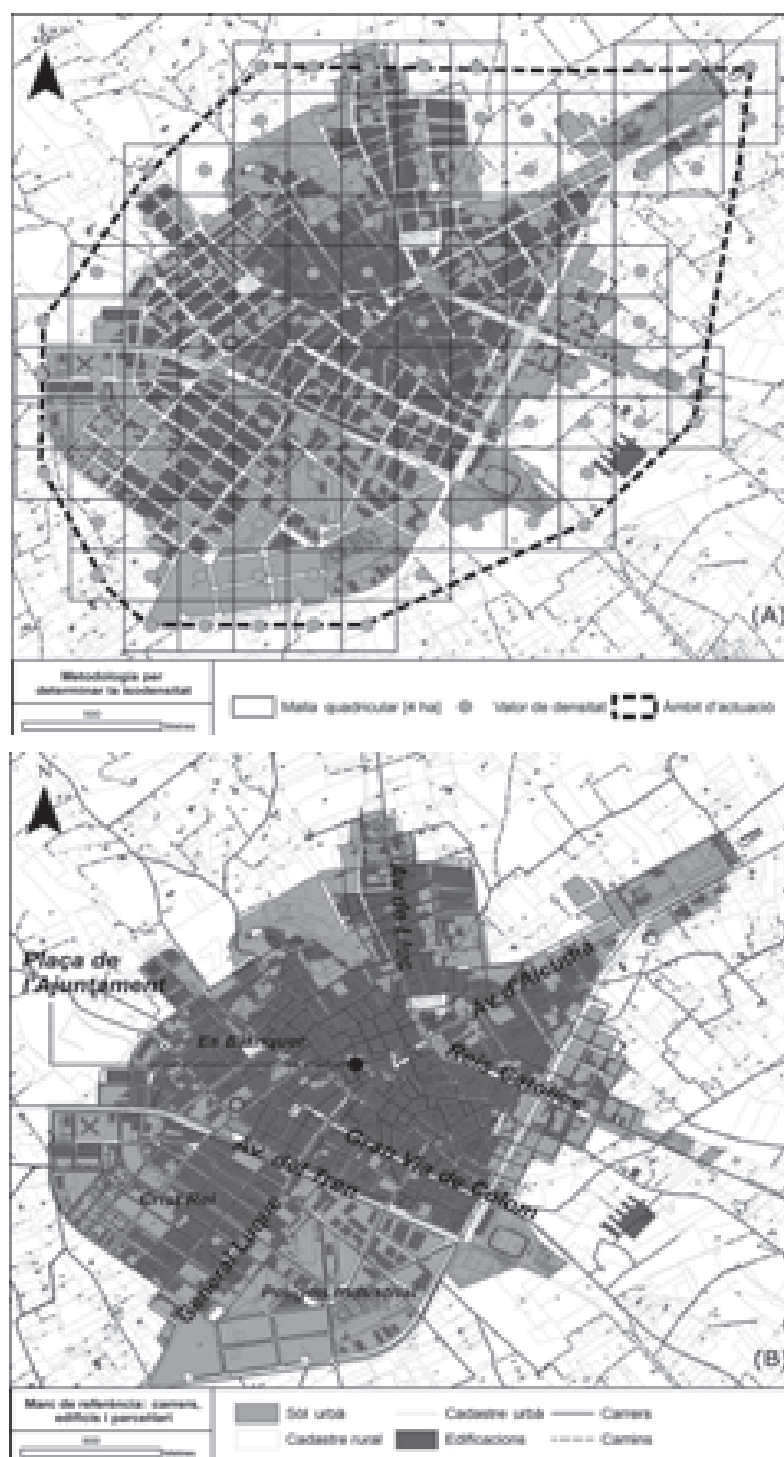

Figura 2. Cartografia d'Inca: A. Mapa de la malla quadrícula 200 x 200 m; B. Eixos i carrers d'Inca. Font: SSIQT

al territori d'un país) és habitual en els països receptors d'immigració (els Estats Units, per exemple) que volen facilitar la incorporació d'efectius al país que els rep, mentre que l'adquisició de nacionalitat per dret de sang és característica dels països d'emigració (com molts dels països europeus), als quals l'Estat cerca protegir atorgant-los el dret que els seus fills nascuts a l'estranger mantinguin la nacionalitat dels seus pares, sense perjudici del dret d'optar a una altra nacionalitat (la del país d'acollida, per exemple). Així, ens podem trobar amb persones nascudes a l'estranger, però amb nacionalitat espanyola, de la mateixa manera que amb persones nascudes a Espanya amb nacionalitat

estrangera. D'aquesta forma, els fills/filles de pares de nacionalitat estrangera són estrangers, malgrat que hagin nascut a Espanya, almanco durant el primer any de vida, tot i que poden sol·licitar posteriorment la nacionalitat espanyola.

Així mateix, no és infreqüent trobar al Padró municipal el cas contrari, persones que han nascut a l'estranger (lloc de naixement) i que han adquirit la nacionalitat espanyola, i figuren a les estadístiques doncs com a "espanyols" que són en el recompte per nacionalitat. Aquesta situació es dona amb major freqüència entre la població llatinoamericana (també a Andorra, Filipines, Guinea Equatorial, Portugal i Sefardites), que pot adquirir la nacionalitat espanyola només després de dos anys de residència legal continuada a Espanya (a la resta de persones se'ls requereix 10 anys de residència). En aquest text, parlarem d'*estrangers* quan ens referim a la població que té nacionalitat estrangera, fent servir la notació "nascuts a l'estranger" per fer referència al lloc de naixement amb independència de la seva nacionalitat actual.

Pel que fa a l'estructuració espacial de les dades i a la seva representació, cal dir que la base de dades del Padró municipal facilitada per l'Ajuntament d'Inca permet la producció cartogràfica a través de programari de sistemes d'informació geogràfica (SIG). La primera passa per aconseguir la representació espacial de les variables demogràfiques analitzades ha estat la geocodificació d'adreces, per a la qual s'ha utilitzat una capa vectorial d'informació geogràfica que contenia el carrer digital d'Inca. Segonament, per tal de poder dur a terme una anàlisi espacial que permeti visualitzar la distribució de la densitat de població estrangera a Inca, s'han fet servir mètodes d'interpolacióⁱ amb l'objectiu d'identificar les dinàmiques espacials amb la creació de mapes d'isodensitat.ⁱⁱ El mètode plantejat per establir la isodensitat ha estat el mateix que l'utilitzat a [5], consistent en la superposició d'una malla quadrícula al nucli urbà d'Inca, configurant un mosaic de 118 quadrícules, cadascuna de les quals comprèn 200 metres de costat o, el que és el mateix, 40.000 m² o 4 ha (fig. 2). A cada quadrícula s'ha establert un punt central amb un valor de densitat, que conté el nombre d'habitants estrangers que es troben a la quadrícula corresponent, la qual cosa ha permès obtenir una nova sèrie cartogràfica.

3. Població estrangera a Inca en el període 2000–2014

Com hem dit, dins un context generalitzat de creixement demogràfic del municipi, la població estrangera a Inca s'ha incrementat en termes absoluts i relatius d'una forma molt ostensible, passant de 724 persones el 1999 a 6.240 persones l'any 2013 (del 3,3 % al 20 %). Ens interessa analitzar la composició de la població per lloc de naixement del període, iniciant l'anàlisi evolutiva al final del segle XX, i analitzar també internament la procedència geogràfica de la població nascuda fora de Balears i resident a Inca a quatre moments del període: 2000, 2005, 2010 i 2015.

3.1. Evolució per lloc de naixement

En termes absoluts, una anàlisi de la població en el període 1996–2014 per llocs de naixement (*vid.* fig. 3) permet veure que la població nascuda a l'estranger que residia a Inca l'any 1996 era de 449 habitants, que representaven el 2,2 % del total de població del municipi (21.129 hab.).

i. El tipus d'interpolació utilitzada ha estat la Nearest-Neighbour (el veí més pròxim).

ii. Els mapes d'isodensitat representen una aproximació a la distribució espacial de la població estrangera, tot generant línies que uneixen àrees d'igual densitat. La variable s'ha representat en la cartografia en valors qualitius.

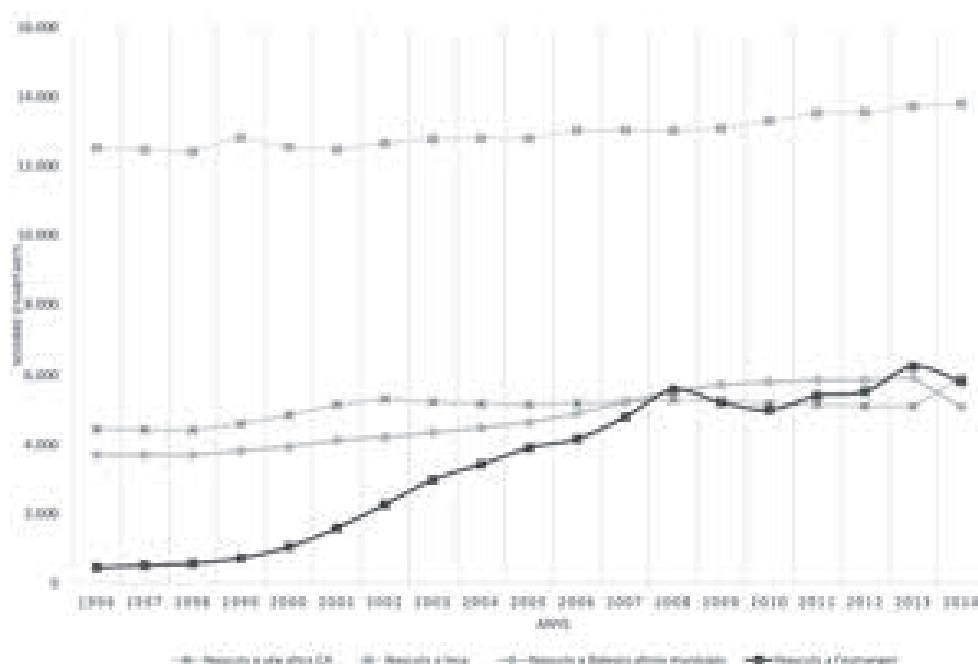

Figura 3. Evolució de la població absoluta a Inca en el període 1996-2014. Font: INE

La població majoritària havia nascut a Inca (12.526 hab.), i quedaven a molta distància els nascuts a una altra comunitat autònoma (4.447 hab.) i a altres municipis de Balears (3.707 hab.). Sens dubte, l'increment durant el període 1996-2002 dels nascuts a una altra comunitat autònoma, per damunt fins i tot dels nascuts a Balears o a l'estranger, hem de relacionar-lo amb una nova onada de migració peninsular, molt menor, però, que la que es registrà durant el període dels anys 60-70, que tengué a veure amb l'ocupació industrial.

Aquesta distribució per llocs de naixements es va mantenir més o manco estable fins a l'any 1999, en què els nascuts a l'estranger començaren a augmentar, de forma que durant el període 2000-2009 el referit col·lectiu va créixer fins a suposar el segon lloc de naixement de la població després dels nascuts a Inca.

El volum de població nascuda a l'estranger va registrar un declivi en el període 2008-2013, que va suposar una reducció de 671 persones (de 6.260 a 5.589); el punt més baix es registrà el 2010, amb 5.013 persones nascudes a l'estranger empadronades.

Una anàlisi de major detall fonamentada en la quantificació del creixement de la població estrangera en valors absoluts entre 2000 i 2014 permet observar que el major increment l'ha enregistat, d'una banda, la pròpia població nascuda a Espanya i, d'altra, principalment la població d'origen llatinoamericà, i resta en un segon lloc d'importància la població d'origen africà (fig. 4).

Si es compara en valors absoluts la població per grans regions d'origen en quatre talls sincrònics (2000, 2005 2010 i 2014; fig. 5), es comprova que a partir de l'any 2000, i en un context generalitzat de creixement de totes les àrees d'origen, les dues àrees geogràfiques que major volum de població aporten són Àfrica i Llatinoamèrica. Ara bé, la població africana, tot i partir l'any 2000 d'un major pes inicial que la llatinoamericana, va quedant en un segon lloc a mesura que avança la

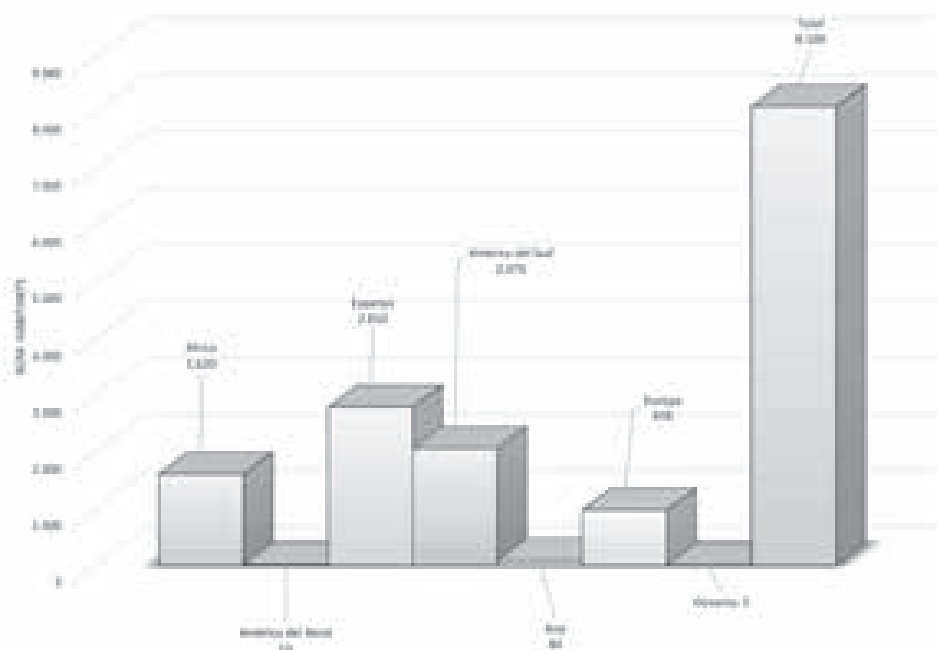

Figura 4. Creixement absolut de la població a Inca entre 2000 i 2014 per grans regions geogràfiques

primera dècada del segle XXI, de manera que podem afirmar que la població d'origen llatinoamericana és actualment el col·lectiu més nombros entre la població d'origen estranger a Inca.

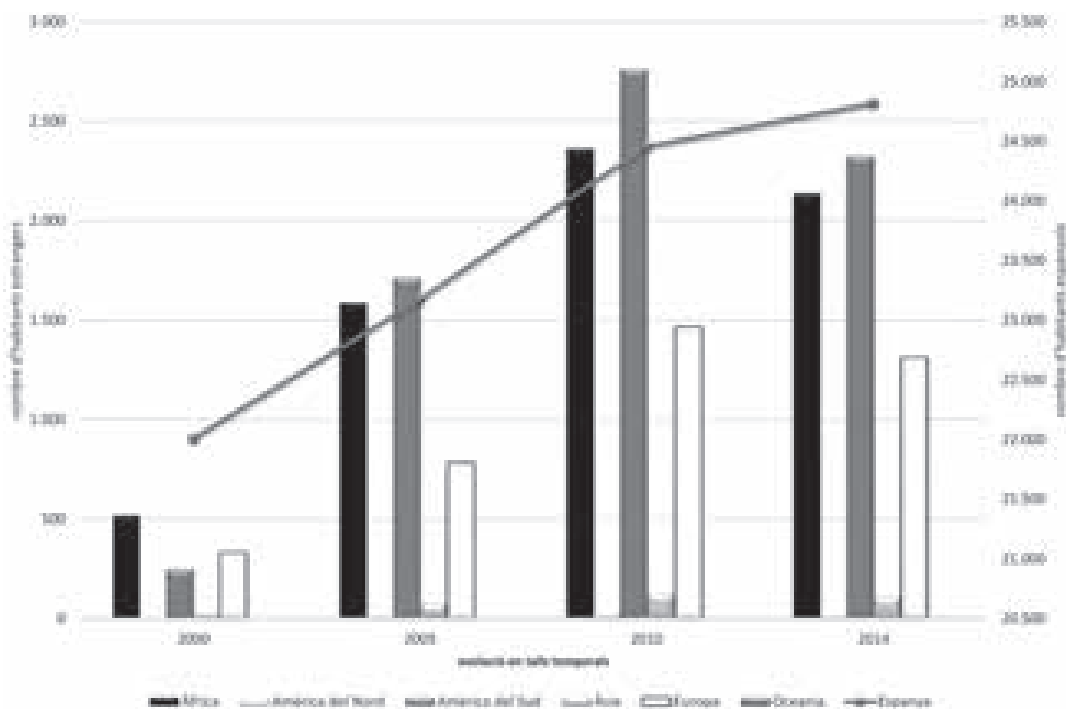

Figura 5. Distribució de la població per grans regions d'origen a Inca entre 2000 i 2014 (valors absoluts)

Amb tot, de l'anàlisi evolutiva es desprèn que la primera migració estrangera que es produí a Inca a les darreries del segle XX fou l'africana [6], i que ja dins aquesta primera dècada del segle XXI és la població llatinoamericana la més nombrosa quant a flux migratori.

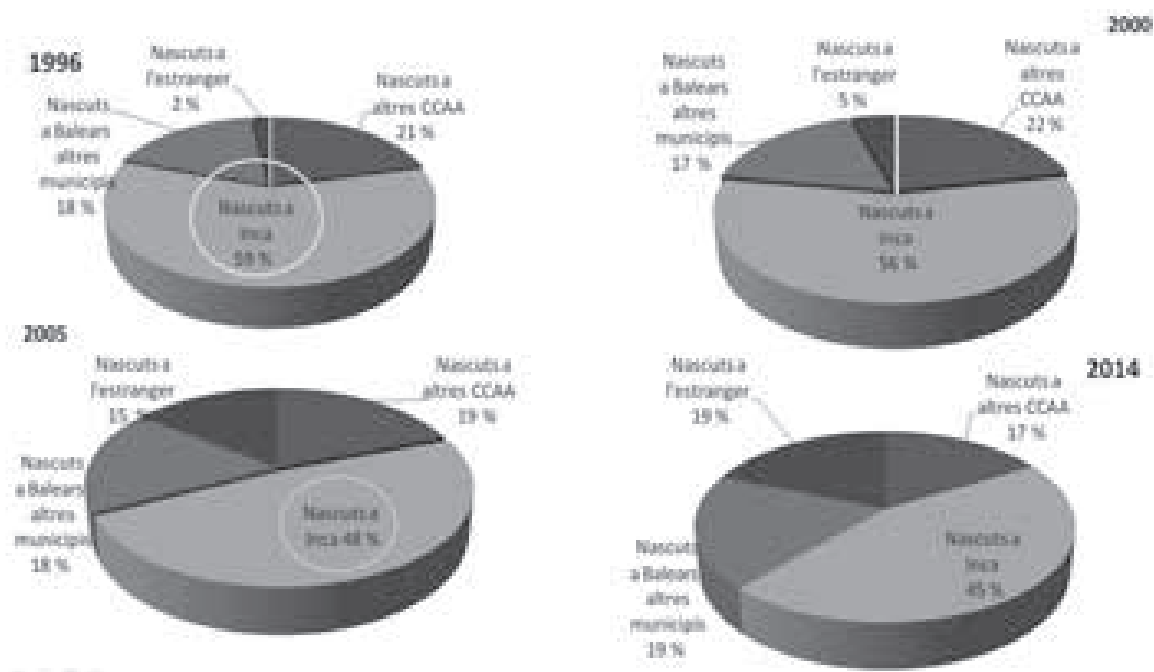

Figura 6. Evolució temporal de la distribució de la població segons lloc de naixement. Font: INE

D'aquesta forma, la comparació de la població en quatre moments sincrònics, 2000, 2005, 2010 i 2014, per llocs de naixements (nascuts a Inca, a altres municipis de Balears, a altres CCAA i a l'estranger) resumeix prou bé el canvi demogràfic aquí explicat. Els nascuts a Inca han passat en deu anys de representar prop del 60 % dels residents a només el 48 %, mentre que els nascuts a l'estranger han passat de representar del 2 % al 15 % (fig. 6).

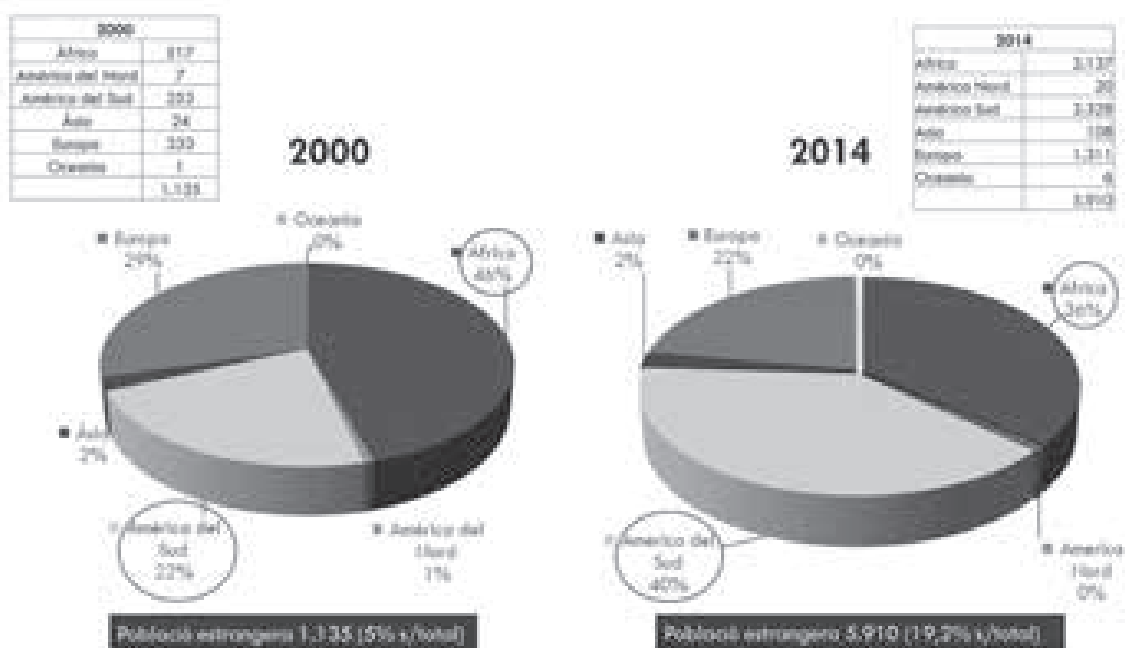

Fig. 7. Distribució de la població d'origen estranger per grans regions. Inca 2000 i 2014. Font: INE

De la mateixa manera, com es veu a la figura 7, el col·lectiu de població d'origen llatinoamericà ha incrementat la seva representació dins el conjunt immigrant un 18 % entre 2000 i 2014, la qual cosa resulta encara més evident en nombres absoluts, perquè significa haver passat de 253 habitants el 2000 a 2.328 el 2014, un increment del 878 %. La població d'origen africà s'ha incrementat igualment (de 517 el 2000 a 2.137 el 2014), però amb menor proporció (313 %) que d'origen llatinoamericà; tot això, com hem dit, dins un context generalitzat d'augment de la població estrangera a Inca.

3.2. Estructura per edat i sexe

Atenent en aquest apartat a la composició demogràfica de la població segons la situació administrativa de nacionalitat, podem distingir com hem explicat entre “espanyols” i “estrangers”.

Partint d'aquesta distinció i de les dades proporcionades per l'INE, hem pogut construir les piràmides de població d'Inca per a 2005 i 2014. Comparant les dues estructures de població per sexe i edat corresponents a 2005 i 2014 s'observa el pes dels grups d'edat entre 25 i 39 anys com a majoritaris, i un major pes de la població masculina, provocat alhora per la major presència de població estrangera immigrada en aquests grups d'edat.

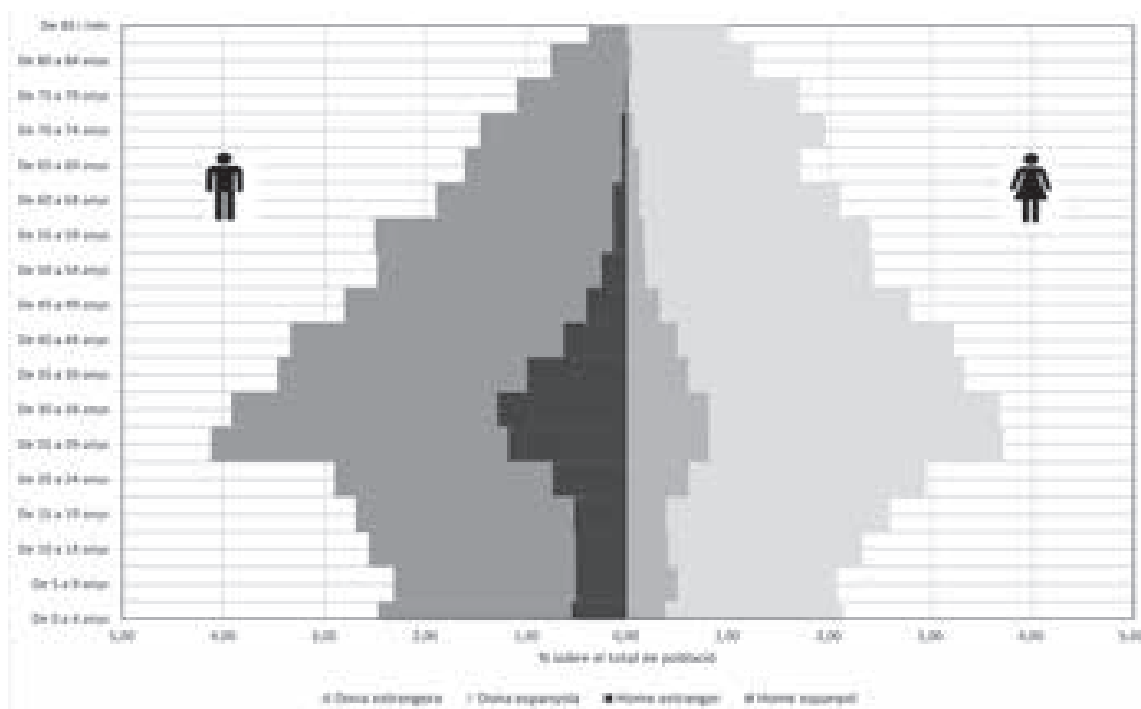

Fig. 8. Estructura de la població espanyola i estrangera d'Inca per sexe i edat de l'any 2005. Font: INE

La piràmide de 2005 (fig. 8) presenta ja símptomes d'envelliment, amb una contracció forta de la natalitat en els anys 1997-2000, que s'infereixen de les *mossegades* visibles en els grups d'edat d'entre 15 i 19 anys.

Per la seva banda, la piràmide d'Inca de 2014 (fig. 9) presenta la lògica progressió dels grups d'edat majoritaris el 2005 (25-29) cap a grups d'edats superiors (35-39), així com un augment dels grups que superen els 65 anys i més, prova d'una mortalitat tardana i de l'augment de l'esperança de vida de les generacions nascudes a la segona meitat del segle XX.

Ambdues figures (fig. 8 i fig. 9) permeten alhora comprovar que progressivament el rejuveniment de la piràmide de població cada cop es deu més a l'aportació de nous efectius que realitza la població estrangera.

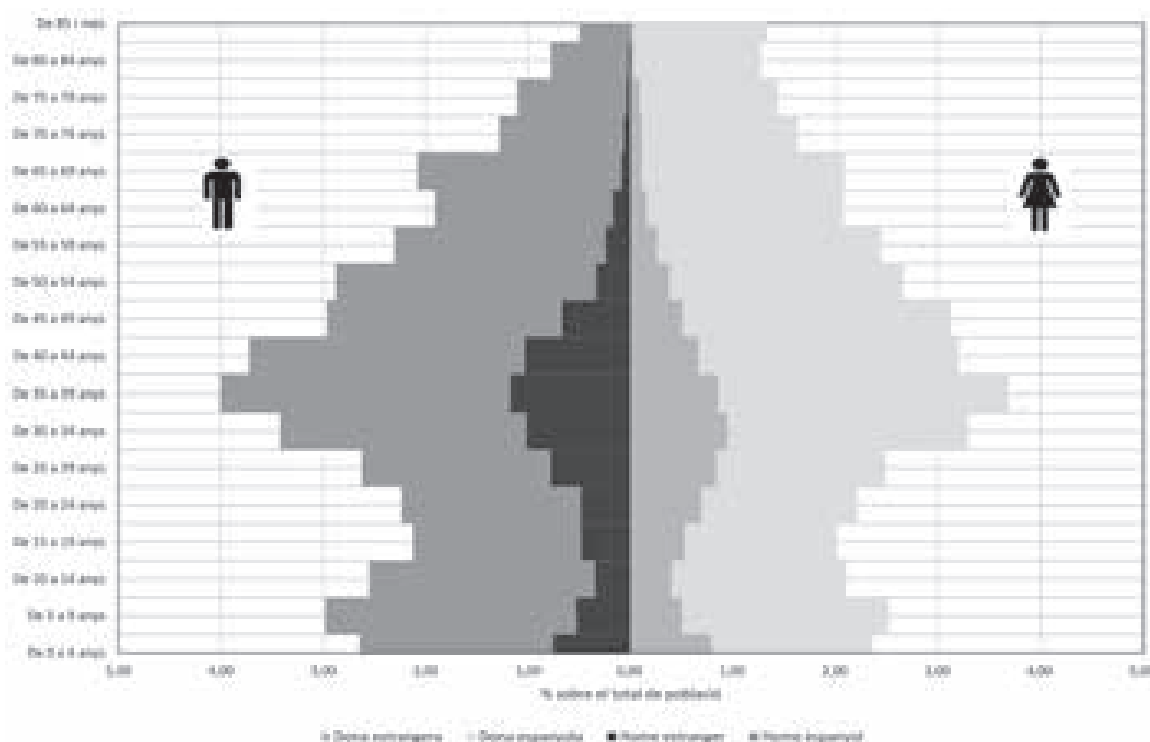

Figura 9. Estructura de la població espanyola i estrangera d'Inca per sexe i edat de l'any 2014. Font: INE

Una dada rellevant que val la pena observar en la composició per llocs de naixements de la població del municipi és el lloc de naixement de la població femenina en el conjunt de dones que s'han anat trobant al llarg del període analitzat en edat reproductiva. Partim de l'evidència que la primera onada migratòria que va rebre el municipi fou de població d'origen peninsular, per posteriorment rebre una segona onada de població estrangera. És lògic, doncs, suposar que, dins el grup de dones en edat fèrtil, les provinents d'aquesta darrera onada migratòria seran majoritàries, atès que la població immigrant acostuma a ser una fracció demogràfica jove i en edat de treballar, mentre que les d'origen peninsular hauran d'haver disminuït. A tal efecte, analitzam les dades del període de 1998 a 2014 corresponent a les dones que a cada any formaven el grup en edat fèrtil, i les distribuïm d'acord amb el seu lloc de naixement.

La figura 10 ens permet veure clarament com l'evolució del pes de les dones en edat fèrtil segons lloc de naixement i nacionalitat demostra que les dones de nacionalitat estrangera residents a Inca se situen majoritàriament en edats fèrtils (70 % de mitjana de les dones estrangeres que vivien a Inca entre 1998 i 2014). Al llarg de tot aquest període, les dones en edat fèrtil estrangeres tenen, per tant, un pes clarament superior al del conjunt de dones de la mateixa edat "nascudes a Balears", que representaven un 51 % de mitjana entre 1998 i 2014, i de les "nascudes a una altra comunitat autònoma", que representaven un 45 % de mitjana en el mateix període, i s'observa una marcada reducció en aquest darrer col·lectiu.

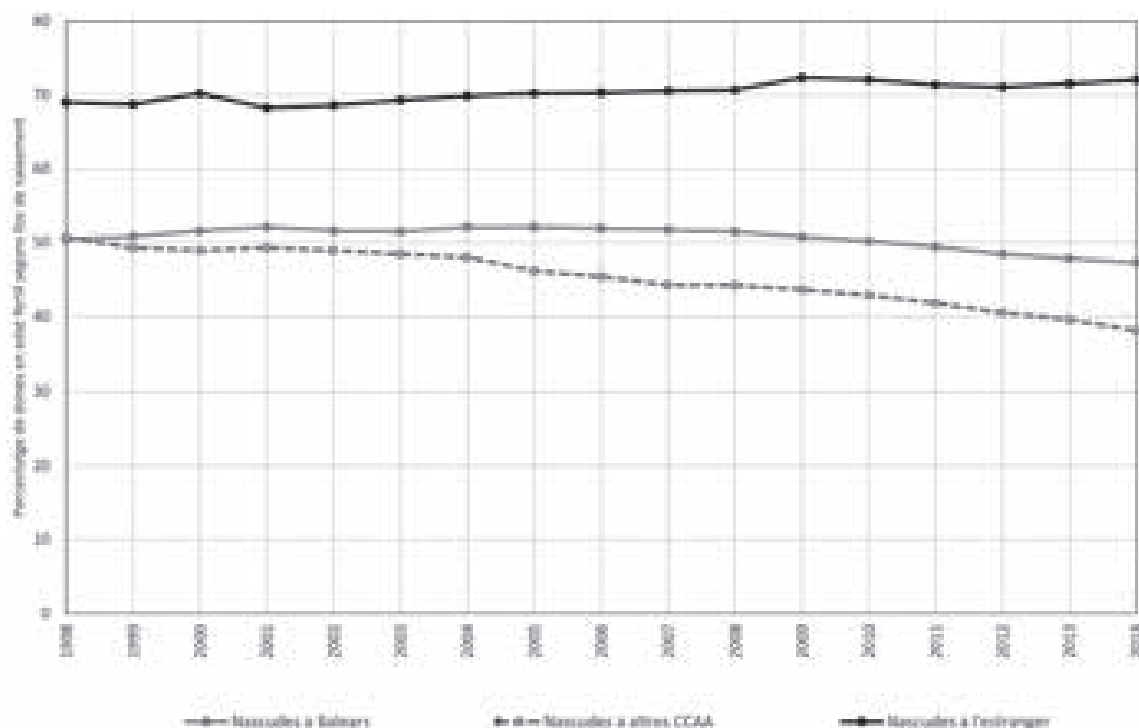

Figura 10. Percentatge de dones residents a Inca en edat fèrtil per gran regió de naixement de 1998 a 2014. Font: INE

El 2005, en edat fèrtil, eren 1.005 (15 %) les dones estrangeres enfront de 5.906 dones espanyoles, que sumaven 6.961 dones en edat fèrtil, un 53 % del total de dones a Inca (13.050). El 2014, les dones estrangeres en edat fèrtil ja arribaven a 1.524 (20 %), enfront de les 6.115 dones espanyoles, i sumaven així 7.639 dones en edat fèrtil, un 50 % del total de dones residents a Inca (15.188). Aquesta major proporció de dones en edat fèrtil nascudes a l'estranger es tradueix conseqüentment en l'existència d'un conjunt prou representatiu de nascuts al propi municipi d'Inca que, en néixer, tenen nacionalitat estrangera. D'acord amb les dades de la taula 1, el 2014 un 18 % dels nins nascuts a Inca eren fills de mares de nacionalitat estrangera nascudes, però, a Espanya, per la qual cosa aquests infants poden mantenir igualment la nacionalitat estrangera del seu progenitor. És previsible que aquesta tendència es mantengui mentre el col·lectiu de població estrangera en edat fèrtil no envelleixi, no es regeneri o no modifiqui les seves pautes de fertilitat.

Lloc de naixement i nacionalitat de la mare	Nombre de naixements	Percentatge sobre el total
Espanya i nacionalitat espanyola	318	80,5
Espanya i nacionalitat estrangera	71	18,0
Estranger i nacionalitat estrangera	6	1,5
Total de naixements 2014	395	100,0

Taula 1. Distribució per lloc de naixement i nacionalitat dels nascuts a Inca el 2014. Font: INE

Un darrer aspecte que cal estudiar pel que fa a la relació per a cada grup d'edat dels efectius masculins i femenins disponibles, la desigualtat dels quals ens detectarà desequilibris per sexe en distints períodes del cicle vital, és la proporció de masculinitat/feminitat de la població. Dita proporciona-

litat s'ha calculat en la població d'Inca per a l'any 2014 (fig. 11). L'indicador calcula, per a cada edat, quin percentatge representen els homes i les dones. La suma del pes dels homes i dones de cada edat és 100. S'observa clarament com els "homes" són majoritaris entre els menors de 16 anys i en els grups d'edat 34-48, fruit d'una major immigració masculina.

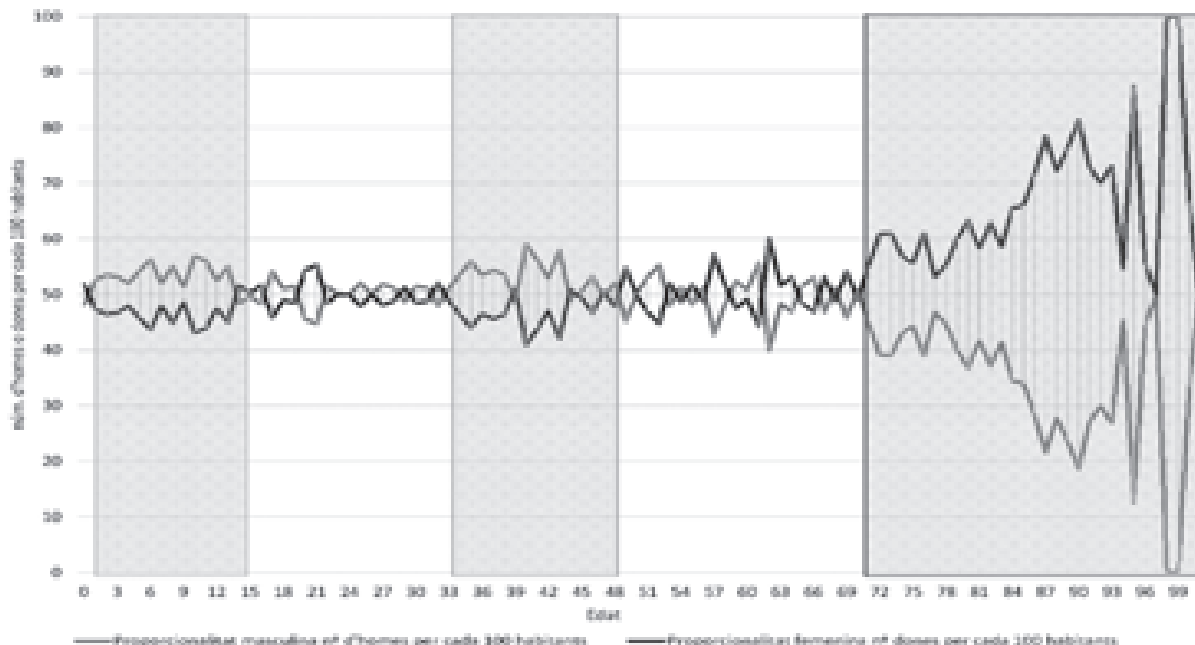

Figura 11. Proporció masculinitat/feminitat al 2014 a Inca: homes i dones per cada 100 habitants de la mateixa edat

Entre els 48 i 72 anys la proporció d'homes i dones fluctua, i esdevé a determinades edats puntualment majoritària per a un o per a l'altre sexe. No obstant això, a partir dels 72 anys, s'observa un constant augment per a cada edat de les dones enfront dels homes, la qual cosa cal relacionar amb la menor mortalitat femenina i amb una esperança de vida superior de les dones. Un dels efectes, doncs, de la incorporació de la població d'origen estranger al conjunt demogràfic del municipi va ser l'increment de la taxa de masculinitat en els grups d'edat més joves (23-38 anys), que es troben el 2014 ja situats entre els 33 i 48 anys.

3.3. Localització urbana de la població estrangera

Els quatre lapses temporals analitzats, gairebé quinquennals (2000, 2005, 2010 i 2014), han permès corroborar com l'assentament d'immigrants estrangers a Inca segueix un patró clàssic de distribució geogràfica caracteritzat per una localització inicial al casc antic i a les zones més deprimides; si més no, ambdues simultàniament (fig. 12), per anar-se estenent, progressivament, cap a zones més perifèriques a mesura que ho feia també la ciutat. D'aquesta forma, els primers contingents de població estrangera –fonamentalment població d'origen magrebí– s'assentaren en aquelles barriades o zones de la ciutat on l'accés a l'habitatge era més assequible, encara que es donassin en ells unes condicions de vida menys dignes.

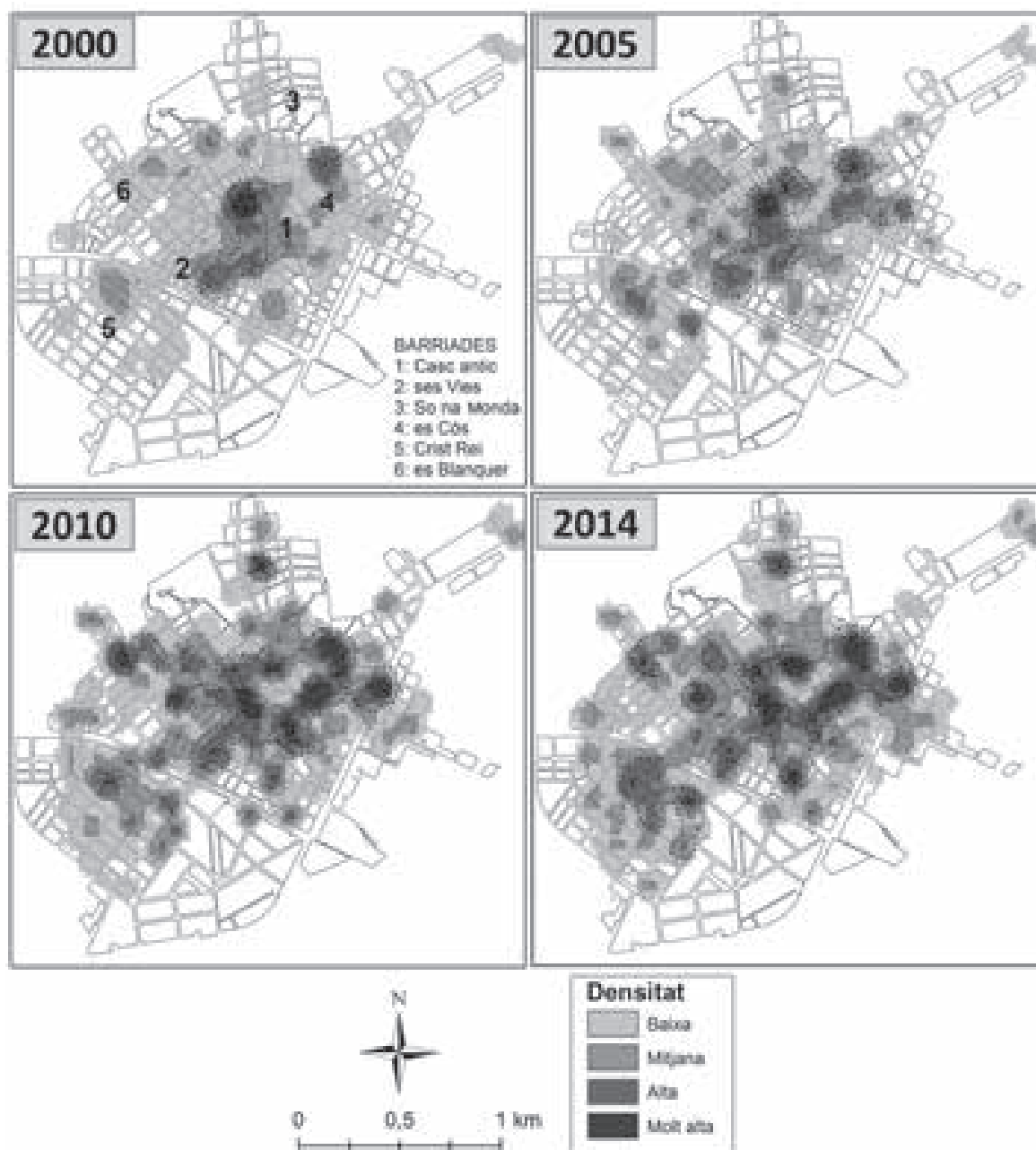

Figura 12. Patrons de distribució geogràfica intraurbana de la població estrangera a Inca a través d'isodensitats qualitatives en el període 2000-2014. La línia discontinua il·lustra aquelles àrees de major densitat de població estrangera. Font: Padró municipal d'Inca dels anys corresponents

Aquest és l'escenari que es pot observar a la distribució de la població estrangera a l'any 2000, amb un únic nucli de densitat molt alta ubicat entre els carrers dels Hostals i d'en Martí Metge. Les illetes compreses entre ambdós carrers es caracteritzen per una parcel·lació urbana molt densa amb habitatges que ja patien al 2000 avançats processos de degradació. Així mateix, es detecten dos nuclis de densitat alta a la primera corona d'eixample –en zones que s'establiren al principi del segle XX– a les barriades de ses Vies i des Cós.

De les 1.135 persones estrangeres empadronades a Inca al 2000, es passa a 4.183 a l'any 2005, tot coincidint amb el canvi de cicle econòmic afavorit pel declivi industrial i el *boom* de la construcció. Aquest increment del 268 % en només cinc anys té un clar reflex en la distribució geogràfica

d'aquest col·lectiu. Amb tot, es consolida l'àrea de densitat molt alta del casc antic, als voltants dels carrers dels Hostals i la Glòria, i s'amplia als seus voltants una àrea de densitat alta compresa entre el triangle format pels carrers dels Hostals, Sant Francesc i Antoni Fluxà, que es corresponen amb el bessó del casc antic. Paral·lelament, el segon nucli de densitat molt alta de la barriada des Cós amplia la seva àrea d'influència amb densitats altes cap al sud. Si al 2000 les densitats eren baixes o com a molt mitjanes a la barriada de Crist Rei –segona corona d'eixample, creada a mitjan segle XX i ocupada preferentment per treballadors del calçat procedents d'altres comunitats autònomes–, en aquesta barriada al 2005 ja apareixen dos nuclis de densitat alta, fonamentalment d'immigrants llatinoamericans, cohort predominant als fluxos immigratoris a Inca durant el segle XXI, tal com s'ha exposat anteriorment.

L'increment del lustre 2000–2005 ja no es tornarà a repetir en els dos moments temporals següents, encara que es continuen enregistrant increments fonamentalment per processos de reagrupament familiar que consoliden el procés immigratori. Ara bé, aquests increments són molt més moderats: al 2010, del 20 % respecte al 2005; i al 2014, del 18 % respecte al 2010. Per tant, als mapes d'isodensitats de 2010 i 2014 s'observa una consolidació de les àrees abans descrites amb un increment dels nuclis de densitat molt alta i alta al casc antic i a la primera corona d'eixample (barriades de ses Vies, So na Monda i es Cós). Finalment, al 2010 apareixen tres nuclis de densitat alta a la segona corona d'eixample que es corresponen amb les barriades de Crist Rei, es Blanquer i So na Monda que acaben per consolidar-se al 2014 amb població eminentment llatinoamericana.

4. Discussió i conclusions

L'increment de població experimentat al municipi d'Inca entre el 2000 i el 2014 ha estat del 37 %, mentre que el subconjunt de població estrangera ha crescut més d'un 400 % en el mateix període. Mentre que una primera onada migratòria de població estrangera va ser d'origen africà i volum reduït (menys de 1.000 persones), l'origen predominant de la migració estrangera registrada entre el 2000 i 2014 ha estat Amèrica del Sud, que ha crescut més d'un 800 % entre 2000 i 2014. L'anàlisi de les dades per sexe i edat han permès determinar que la població estrangera arribada al municipi ha estat majoritàriament masculina i centrada en edats inferiors als 16 anys i entre els 29–48 anys.

Potencialment, almanco, cal esperar que una part important del rejuveniment de la població d'Inca provéngui de la fecunditat de les dones estrangeres, atès que el conjunt de dones estrangeres en edat fèrtil representa entorn del 70% del col·lectiu immigrant femení i, a més, tenint en compte que el col·lectiu de dones estrangeres en edat fèrtil s'ha incrementat un 5 % entre 2005 i 2014 en relació amb el total de dones d'aquesta edat. Així, el 2014 un 19,5 % dels infants nascuts a Inca eren ja fills de mares estrangers, motiu pel qual apareixen registrats al Padró municipal com a "estrangers" i també, però, com a "nascuts a Inca", i com a tals és desitjable esperar que puguin dur una vida que en res no es distingeixi de la resta d'infants nascuts al municipi.

Pel que fa a la localització de la població estrangera, les dades cartografiades per als anys 2000, 2005, 2010 i 2014 han permès concloure, en primer lloc, que la població estrangera s'instal·la inicialment al casc antic de la ciutat per ubicar-se a partir de 2005 a les barriades de primera corona d'eixample (ses Vies, es Cós i So na Monda). Al 2010 i 2014 el casc antic i la primera corona

d'eixample (barriades de ses Vies, So na Monda i es Cós) es consoliden com a àrees d'alta densitat de població estrangera, mentre que a la segona corona d'eixample (barriades de Crist Rei, es Blanquer i So na Monda) obtenen altes densitats per mor bàsicament de la residència en ella de la població llatinoamericana. Per tant, s'han identificat uns patrons de distribució geogràfica intraurbana similars als que d'altres estudis sobre immigració i geografia urbana a Espanya han començat a detectar, encara que a grans ciutats com Madrid o Barcelona [7].

Futurs estudis hauran d'analitzar amb major grau de detall la composició per nacionalitats i llocs de naixements de la població a les distintes barriades amb l'objectiu de definir l'abast de l'eventual heterogeneïtat ètnica i, si escau, de les dinàmiques específiques que aquesta comporti. Propers estudis hauran d'incorporar paràmetres quantitatius i qualitatius que vagin més enllà d'aquesta primera aproximació a la distribució espacial de la població estrangera, que s'ha obtingut a través de l'anàlisi de densitats qualitatives.

5. Agraïments

Volem agrair la col·laboració dels regidors de l'Ajuntament d'Inca, Alice Weber (Educació, Formació i Ocupació i Llar d'Infants d'Inca), la qual ens facilità l'accés a les dades del Padró municipal, i molt especialment a Gabriel Frontera (Transparència i Noves Tecnologies), gràcies al seu coneixement de programació ha facilitat les dades que han permès realitzar la segona part d'aquest estudi, la localització.

Bibliografia

- [1] V. Ros, "Demographics of immigration: Spain. Support and Opposition to Migration: A cross national comparison of the politicization of migration (SOM)", *SOM Working Paper*, Vol. 8, pp. 1-25 (2011).
- [2] R. King, "Geography, Islands and Migration in an Era of Global Mobility", *Island Studies Journal*, Vol. 4(1), pp. 53-84 (2009).
- [3] A. López, "Rutas migratorias y nuevos espacios de frontera en el puzzle migratorio español. El caso de las Islas Canarias", *Seminario permanente sobre migración internacional*. Sociedad Mexicana de Demografía (2014).
- [4] INE (2014) *Avance de la Estadística del Padrón Continuo a 1 de enero de 2014 Datos provisionales*, nota de premsa de 24 d'abril de 2014. [Disponible en línia <http://www.ine.es/prensa/np838.pdf>]
- [5] I. Galiano i J. Estrany, "Distribució geogràfica de l'activitat econòmica a Inca entre els anys 2000 i 2012", *XIV Jornades d'Estudis Locals d'Inca*, Inca (2013), pp. 127-140.
- [6] D. Abril Hervàs, "La immigració extracomunitària al cor de Mallorca", *V Jornades d'Estudis Locals d'Inca*, Inca (2000), pp. 123-136.
- [7] A. Palacios i M. Vidal, "La distribución intraurbana de los inmigrantes en las ciudades españolas: un análisis de casos con SIG y técnicas cuantitativas", *Cuadernos Geográficos*, Vol. 53(1), pp. 98-121 (2014).